

zdržati, v smrtnem strahu teče k možu v dolino in z drhtečim glasom prosi: »Oh mož! prosim vas, bežite od tod s kravami, sicer bo vse pokončano!« Mož se dečku čudi in ga vpraša: »Kaj pa méniš? Kaj pa bi se moglo tukaj zgoditi?« — »Oh! — vzdihne Poldek — skalovje bi se utegnilo razpočiti!«

»Pojdi, pojdi; česa se spomniš? — se mu mož glasno posmeje — skala stoji tu že toliko in toliko tisoč let, in pač ostane še tu do sodnega dné.« Zdaj mora deček možu povedati, kaj je naredil. Mož se mu še bolj smeje, spleza na skalo, zagrabi zagojzdico in jo s tremi prsti izruje — suho in tenko, kakor je bila poprej. Poldek je vesel, da je prešla strašna nevarnost in gre osramoten domov.

Ni vam treba praviti, kako sladko se mu je dobri strije smejal, ko je zvedel to zgodbo; saj se je Poldek potlej sam sebi večkrat smejal, ko je razumel take učene reči tako, kakor, upam, da jih razumete vi, ker sicer bi ne imeli pravice se mu posmehovati.

(*Posneto po „Auer: Schul-Ludwig.“*)

Iz otročjih let.

Izvestno niste poznali Stepanove Rozike, kako li? Odkar je zagledala prvikrat belo dnevno luč, preteklo je že skoro trikrat toliko let, kakor imate vi prstkov na obeh rokah. A radovedni ste vendar, kakova je bila ta Rozika, kaj ne? — Hm, kakova je bila? Prav taka, kakor ste vi, mali drobljančki, mala, brdka, skočna —, imela ličici cveteči, ko jabelko rudeči, in kadar je nategnila mali ustnici na nasmeh, posvetili so se jej drobni zobki, kakor mali beli biserčki, ker jej mamica nikdar niso dajali hudobnega sladkorja, da bi jej porujavil in počrnil svetle zobke. To so bili pametna mama, kakoršno imate tudi vi, kaj ne? — Pa kaj še? — Učili so jo moliti, in prepevati tudi, kar jo je vse jako veselilo. Kaj mislite, katero pesenco je najprej znala? — Kdo ugane? No, saj vém, da moram jaz povedati. —

»O Marija naša Mati«, bila je prva, druga pa o angeljčku varhu:

Sem nedolžen otročiček	Pogube dušo brani,
Zavar'van, oskrbljen;	On var'je mi telo,
Nebeški angeljčiček	Da kača me ne rani,
Je z mano, je pri men'.	Me grom ubil ne bo.

O angeljček, le vari
 Na duš' in na teles',
 Pred hudim me posvari,
 Pripelji do nebes!

O kako rada jo je popevala sè svojim srebrnim glaskom. Samo nekaj jej je nagajalo. Jeziček se jej kar ni hotel obrniti tako, kakor mami; kadar je prav poskušala izgovoriti r — je vselej l prišel na dan. Seveda so se potem oče nasmehnili vselej, ko jim je na kolnih sedé zapela:

»Sem nedolzen otlocicek
 Zavalan, oskubljen«

pa le malo časa — in razvezal se jej je jeziček — in gladko je šlo. Pa kaj mislite, kako je tudi umela to pesenco! Kar pa ni vedela, povedati so jej morali mama, prej ni bilo miru: kakšen je angeljček? zakaj ima peruti? Kakšno dušo ima ona? Ali je še lepa nje dušica? Kakšna je kača? če je vsaka taka, kakor jo ima v kljunu noj, naslikan na steni županove hiše? Vse to in še mnogo družega je hotela natančno pozvedeti. Samo o gromu pa ni nič vprašala, — to je menda vže vedela.

Vsaj mati so tako sodili in niso se motili. Nekaterikrat je vže bila z materjo na Brižah pri teti. Pot ju je vodila navadno memo »Gromove« hiše. To hšo in tudi nje gospodarja je Rozika dobro poznala. Ko se nekoč zopet napravljate k teti, prime Rozika mamo za roko ter pravi: »Kaj ne, mama, da ne greve mimc Gromove hiše!« »Zakaj ne?« prašajo mati; Rozika jih pa potegne, da se sklonijo k njej, pa jim zašepeta: »Ker bi me »grom« morda vendar le ubil, ko bi bil ravno doma.« Seveda so jo mati kmalu utešili, da to ni tisti »grom«, ki ubije, marveč oni, ki ga slišimo po leti v oblakih, kadar se »Bog krega«.

Pa še nečesa se je Rozika zelo, zelo bala. Stare sove! Teta Lenka jej je nekoč povedala, da je sova velika, ima hude oči, kriv kljun in se rada skriva pod streho; a hudobnim otrokom izkoplje oči. Odsihdob ni bilo moč spraviti Rozike pod streho, še z mamó je šla nerada, dasi je vedela, da je pod streho v veliki skrinji širok predal poln sladkih hrušek in krljev, drugi pa dobrih orehov, katerih je smela vzeti, kolikor jih je šlo v drobno pest, ako so mama skrinjo odprli. A jedenkrat jo je vendar sila primorala, da je šla sama tja gori. To se je pa tako-le prigodilo: Rozika je bila pozabila, da so vže odkosili; no, pa to ni pač nič novega, vam se to skoro vsak popoldan pripeti, kaj ne? Saj ni čuda, ker vam mali želodček tako hitro melje. Tudi mati se niso čudili, ko je prišla Rozika vprašat, kedaj bo kosilo, ker je vže tako lačna. »Danes ga vže ne bo več,« nasmehnili so se ter odšli v kuhinjo, kjer je stala v omari bela skledica z mlekom, najbrž vže pripravljena za Roziko; mati so namreč dobro poznali pozabljivi Rozkin želodček. »V utico grem ž njim,« reče Rozika veselo. »Ne, ostani le tukaj, da ne razbiješ skledice,« rekó mati ter odidejo zopet v sobo. A Rozika danes ni ubogala. Hitela je iz kuhinje skozi mala vrata na vrt v zeleno uto. Pa mislite si nesrečo. Komaj je bila tam, zasliši se »tresk!« in bela skledica se je razletela na tleh v kosce, mleko se je polilo.

Joj, kaj bo? — »Ali nisem rekla, da . . .« — slišalo se je vže iz sobe, — a med tem je smuknila Rozika vže nazaj v vežo in po stopnicah navzgor po prvih, po drugih, in kmalu je bila — pod streho. »Kam naj se skrijem?« Temnih kotov je bilo pod streho dovelj, a kdo vé, če ni tam kje skrita zlobna »stara sova«, ki bi jej danes izvestno izkopala mali očesci. Najbolje se jej je še zdelo zlesti za veliko skrinjo, ker tam zadaj bilo je široko podstrešno okno, od koder se je videlo ravno pred hlev. »Tukaj-le bom, saj me mama ne bodo videli, če tudi pridejo gori«, mislila si je; a srčice jej je tako neusmiljeno kljuvalo in trkalo v prsni, da ga je slišala, zato je z obema ročicama tiščala k sebi, da bi ga vsaj mati ne slišali tja doli na dvorišče, kjer so jo vže iskali — sè šibo pod zastorom; samo majhen

konček se je videl izpod njega, pa Rozika ga je vže opazila. O kako se je tresla. — »Kje je neki Rozika«, prašali so hlapca, ki je stal ravno pred hlevom, »kar zginila je, ne vém, kam?« — »O jaz jo pa vidim, tam-le gori tiči«, smeje se poredni Jaka, pa pokaže navzgor.

Sedaj je bilo po njej. Naenkrat, vsaj tako se je Roziki zdelo, bili so mama pod streho. »Pridi ven«, veleli so strogo in hočeš — nočeš, prilezla je Rozika izza skrinje, seveda nekoliko počasneje, kakor prej tja vzad in šiba je pela — prvokrat! »Mar ti nisem rekla, da ne hodi na vrt, neubogljivi otrok, danes ne dobiš več jedi, ker si bila nepokorna!«

To je bila huda kazen za lačno nevbogljivko. Rozika si jo je dobro zapomnila in jo vé še sedaj. Drugi večer je stala v »burkljah« pri teti Lenki, ki je ravno potegnila lonec s kašo iz peči, da jo premeša in dene v skledo. »Teta, ali bom smela lonec postrgati?« prosila je Rozika. »Če ga ne boš razbila, kakor skledico včeraj,« reče teta ter jej požuga s kuhalnico, »glej, tako se godi nepokornim otrokom, kdor ne vboga, ga tepe nadloga ali pa šiba — kakor tebe.« »Oj teta, saj bom zdaj vedno vbogala, strašno je bolelo, še danes me skeli.« In spolnila je besedo. Tako je prav. Vbcgajte tudi vi mamó in ateja in teto, da ne bodete skusili grenke šibe. Rozika bi vam gotovo vsem tako svetovala.

Pa še jedenkrat jo je zadela huda kazen. Rozika je imela sestrico in bratca, a ker je bila najstarejša, hoteli so mama, da je tudi najpridnejša. To pa seveda ni bilo vselej. Nekdaj so mati pekli potvice za »božič«. Dedek so robkali turšico pri peči ter metali prazne storže tja po tleh. Rozika, Ančika in Štepanček so pa postavljali hišice in stolpiče iz njih, skušaje se, lateri postavi najvišje. Mali Štefèk je imel najmanjše, a Rozika mu ni hotela pomagati, zato jej je podrl njen »grad«, ta se je zadel ob Aničkine hišice, da so padle na kup in krik in vik je nastal med njimi, kakor bi hiša gorela.

»Kako so se vžgali mali paglavčki«, smejali so se ded; mati pa, ki so hoteli ravno valjati testo za potvice, svarili so: »Otroci, prepirati se ne, kaj bo Jezušček rekel, če bote taki!« A danes ni mnogo zdalo. — Rozika in

Ančika ste hiteli ven. Tam zunaj v veži, kamor je capljaj tudi Štefèk v sami srajčici, zadela se je Rozika ob njega, a ne ravno nalašč in zvrnil se je revček preko velikega lonca s »tremi pasci« in gotovo bi se kotaljal ž njim vred po stopnicah navzdol pred klet, da ni od tam ravnokar prišla dekla ter ga vjela. »Za božjo voljo, kaj bo iz teh hudobnih otrók?« dejali so mati, prihitelši iz sobe in — solza se jim je zablestela v očeh. Rozika pa je stala kakor okamnena tam v kotu, češ: kaj bo pa zdaj?

»Kaj pa imata, kaj?« vprašajo oče, prišedši ravno od župana. — »Ves čas se vže prepirajo, sedaj bi se pa kmalu pobili«, tožijo mama žalostni, »in Rozika je še najhujša.« — »Tako, tako! Prepiralce in pobijalce treba zapreti!« razsodijo oče, primejo Roziko ter jo odvedejo — v zapor. — Poleg kuhinje je bil majhen, temen zakotec, ki se je lahko priprl. — Tam notri so zaprli »hudobno« Roziko. — Kaj ne, kaj tacega pa bi vi ne pričakovali? — Trdo je bilo, pa kaj zdravo za Roziko; odslej se ni več prepirala z bratcem in sestrico. Se ko jo je Ančika nekdej pozneje v jezi vdarila, jej Rozika ni povrnila.

Pa bolj ko zapor, pekla je Roziko tista solza, ki jo je videla v očeh ljube mamice. O kolikokrat jih je v poznejših letih prosila odpuščanja. — Seveda so jej mati zdavno odpustili, a še sedaj se spominja onega osodepolnega dné pred Božičem, ko je morala sedeti v »zaporu« in ko je tako bridko užalila mamo. — Ona solza bila jej je povod, da si je odslej vedno prizadevala veselje napravljati jim, in prav je ravnala. Kdo vé, bi bila li Rozika kedaj tako srečna, kakor je v istini sedaj, da se ni temeljito poboljšala, ker solze materine, otroci, pekó kakor ogenj in storé otroke nesrečne. — Le glejte, da vaša mama ne bodo imeli kedaj zaradi vaše neubogljivosti in družih napak solz v očeh!

Marsikaj bi vam »Angeljček« še lahko povedal o Roziki, ker jo dobro pozná, a za danes dovolj, drugičkrat še kaj. — Bodite pridni in molite radi, da bo mogel kedaj tudi o vas kaj lepega pripovedovati. Z Bogom! Da ste mi zdravi!

R. R.

